

Handläggare

Eva Johansson

08-50828803

eva.johansson.4@stockholm.se

Enheten för miljöskydd

Länsstyrelsen i Stockholm

Att: Marielle Tedebo,

marielle.tedebo@lansstyrelsen.se

Ansökan om villkorsändring, Karolinska sjukhusets helikopterverksamhet.

Yttrande till Länsstyrelsen, diarienummer 67518-2024

Beslut

Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutar att tillstyrka remissen under förutsättning att en trafikökning medges under en begränsad period, förslagsvis till och med år 2028.

Bakgrund

Nämnden har fått möjlighet att senast den 3 november 2025 inkomma med yttrande över Karolinska Sjukhusets ansökan om villkorsändring, att öka antalet flygrörelser från dagens 4500 till 5700 per år. Miljöförvaltningen har tidigare yttrat sig i ärendet angående behov av komplettering (2025-02-04, dnr 2025-1444).

På grund av kort svarstid går detta yttrande inte via miljö- och hälsoskyddsnämnden för beslut, utan utgör miljö- och hälsoskyddsförvaltningens (förvaltningens) yttrande genom delegation.

Enligt ansökan är ändringen som yrkas påkallad av omständigheter som regionen inte förutsåg när tillståndet gavs. Det finns ett behov av ökad tillgänglighet till helikoptertjänsterna (ambulanshelikopter och intensivvårdshelikopter), av förstärkt förmåga till beredskap samt av robusta system av luftburna patienttransporter.

I Region Stockholm pågår ett omfattande arbete för att säkerställa de alltmer viktiga flyg- och helikoptertransporterna. Ett arbete som till sin natur tar lång tid innan det blir verklighet. I avvaktan på detta måste behoven av tillgänglighet till helikoptertjänsterna för de kommande åren säkerställas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämndhuset

Fleminggatan 4

Box 8136, 104 20 Stockholm

Telefon 08-508 28 800

miljoforvaltningen@stockholm.se

start.stockholm/miljoforvaltningen

Information om behandling av personuppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad är personuppgiftsansvarig för behandlingen av dina personuppgifter. Vi behandlar dina personuppgifter för att kunna handlägga och utreda ärenden, fatta beslut och kommunicera handlingar med dig. Läs gärna hela vår information om behandling av personuppgifter på start.stockholm/dataskydd-miljoforvaltningen. Där beskriver vi dina rättigheter och hur vi samlar in och behandlar dina personuppgifter.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har tidigare yttrat sig gällande villkorsändring för Karolinska Sjukhusets helikopterverksamhet (2022-11-15, dnr 2022-20251) och tillstyrkte då en villkorsändring från 4500 till 6500 flygrörelser per år. Länsstyrelsen beslutade att tillåta trafikökningen under en begränsad tid, fram till och med 2025. Som anledning till tidsbegränsningen angavs närheten till bostäder och de bullerstörningar som helikoptertrafiken ger upphov till, samt att sökanden uppgett att trafiken kan minskas när nya passningsbaser etablerats.

Förvaltningen bedömer att förutsättningarna nu är i stort de samma som vid ansökan 2022.

Regelverk

Buller från flygplatser, dit helikoptertrafik räknas, bör enligt trafikbullerförordningen (2015:216),

- Inte överskrida 55 dBA FBN och 70 dBA maximal ljudnivå från flygtrafik vid en bostadsbyggnads fasad. Riktlinjen för maximal ljudnivå gäller nattetid mellan kl. 22.00 – 06.00 inom Stockholms Stad.
- Om den ljudnivå om 70 dBA maximal ljudnivå som anges ändå överskrids, bör nivån inte överskridas mer än tre gånger mellan kl. 22.00 och 06.00.

Bedömning

Utifrån den bullerutredning för 5700 flygrörelser/år som medföljer ansökan drar förvaltningen slutsatsen att:

- riktvärdet 55 dBA FBN överskrids för ett flertal bostäder på hög höjd.
- ett stort antal bostäder ligger inom zonen som överstiger maximal ljudnivå 70 dBA. Zonen sträcker sig över Hagastaden och långt in över Birkastan, Vasastan och Roslagstull. Maximal ljudnivå påverkas dock inte av antal flygrörelser, så en utökning av antalet flygrörelser gör ingen skillnad mot i dagsläget.
- det finns bostäder, undervisningslokaler och vårdlokaler inom bullerzonen som uppnår maxnivå 80-90 dBA. För dessa bostäder finns risk att riktvärdet för Boverkets byggregler för maximal ljudnivå inomhus, 45 dBA överskrids. För att uppfylla kraven inomhus i bostäder krävs

att nybyggnation av flerbostadshus i Hagastaden utförs med mycket god ljudisolering i yttervägg och fönster, vilket skall dimensioneras för helikopterflygets maximalnivå.

Enligt den bullerutredning som gjordes i samband med ansökan om villkorsändring 2022, framgår att riktvärdet för maximalt tre överskridanden av maxnivå 70 dBA per natt innehålls vid upp till 5500 flygrörelser/år inom den så kallade överlappningszonen som påverkas av både start och landning. Det är oklart hur många bostäder som finns inom den zonen. Vid 5700 flygrörelser/år riskerar därmed riktvärdet att överskridas.

Av utredningen framgår även att planerade bostäder N-NV och SO om zonen kommer att utsättas för överskridanden. Dessa bostäder finns idag på plats.

Ett flertal bostäder högt upp i flerfamiljshus ligger inom zonen som överskrider 55 dBA FBN. Huruvida ljudnivåerna påverkar nivåerna inomhus i kringliggande bostäder är avhängigt fastighetens fasadisolering.

Miljöförvaltningen har under de senaste fem åren inte tagit emot några klagomål på helikoptertrafiken. Men samtidigt var antal flygrörelser för år 2023 4418 stycken och för år 2024 4800 stycken. Det är stor skillnad mot för ansökta 5700 flygrörelser/år.

Sammantaget är förvaltningens tolkning av underlaget att området är starkt påverkat av buller från helikoptertrafiken redan i nuläget och gällande riktvärden beräknas överskridas vid en trafik överskridande 5500 rörelser/år.

Föresats att minska antal flygrörelser

Av ansökningshandlingarna framgår att det finns en intention hos regionen att minska antalet flygrörelser. Förvaltningen noterar att det arbete med att anordna nya passningsbaser som åsyftats i länsstyrelsens beslut om utökad antal flygningar 2022, ännu inte har slutförts. Sökanden beskriver åtgärder och utredningar som på sikt kan fördela antalet flygningar som idag sker till NKS och därmed minska antalet flygrörelser.

Av handlingarna framgår även att regionen har startat en förstudie för att utreda möjlighet om ytterligare landningsplats på Södersjukhuset samt permanenta tankmöjligheter på Danderyds sjukhus och på NKS. Möjlighet att tanka helikoptrarna medan de står på sjukhuset ger förutsättningar för att invänta nya uppdrag vid det sjukhus där patient avlämnas och kan ytterligare minska antalet

flygrörelser. Som indikativ tidplan för att genomföra dessa åtgärder anges Q3 2028.

Med anledning av verksamheten har en samhällsviktig funktion samt att sökanden har uppgett att trafiken med största sannolikhet kommer att kunna minskas när nya passningsbaser etablerats och ökad möjlighet till tankning anordnats, bör en trafikökning medges under en begränsad tid, förslagsvis till och med 2028. Detta som en möjlighet att ytterligare underbygga regionens arbete med att minska antalet flygrörelser.

Enligt delegation

Maria Svanholm

Avdelningschef

*Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför
namnunderskrift*